Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

DÉPÔT LÉGAL

LE DIRECTEUR GÉRANT:

NĂM THỨ BẢY SỐ 592 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年五月初四日 — NGÀY THỨ BẢY 27 MAI 1933

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	2.80	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

聲 La Voix du Peuple 民

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BÁO-QUÁN 23 [illegible] đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói: số 62
Giây-thép: TIENGDAN HUE

Thà nín thinh, còn hơn là nói một lời có hại.

SỰ QUAN HỆ TO TÁT TRONG MỘT TIẾNG NÓI

Tiếng « không » của các nhà ngoại giao Nhật với tiếng « ừ » « chịu » ở Hội đồng ta)

« Một lời nói làm thịnh nước, một lời nói làm mất nước » ấy là câu cổ ngữ bên phương Đông để tỏ chỗ quan hệ và giá trị một lời nói và nhứt là nói về vua tôi trên một triều đình. Câu ấy ở đời nay có thể đúng vào các trường hợp ngoại giao, nghị trường. Vì nhà ngoại giao thay mặt cho nước mình ra giữa sân khấu « lưỡi gươm miệng súng » mà binh vực quyền lợi cho nước mình, một lời nói sai, cái ác quả nó đến nỗi mất đất nhục quyền, mà xô vận mạng nước mình vào hạng liệt bại — như ngoại giao Tàu —. Một lời nói mà chiết phục được các nước thì có khi cuộc binh đao mà trở nên hòa bình, làm cho thế lực nước mình được chiếm cái địa vị ưu thắng — như ngoại giao Nhật —. Nghị trường cũng thế, khác nhau là lợi hại đối ngoại và lợi hại đối nội mà thôi.

Mới rồi, bạn đồng nghiệp Đuốc-Nhà-Nam có thuật câu chuyện đại biểu Nhật Tá-Đằng tại Hội quốc liên, trong mấy kỳ hội bàn cuộc Trung Nhật xung đột ở Mãn - châu, trong có một chuyện rất có lý thú :

« Trong kỳ hội, đại biểu các nước xướng ra những cách giải quyết vấn đề nầy, vấn đề khác, hỏi Tá - Đằng có đồng ý kiến không ? Nhưng hỏi vấn đề nào, Tá-Đằng cũng lắc đầu và nói một tiếng « không ».

Một bữa giữa lúc nghỉ nhóm mấy phút, các đại biểu ra uống nước, hút thuốc, nói chuyện phiếm chơi. Một vị đại biểu nước nhỏ kia gặp Tá-Đằng, liền bắt tay đứng lại, vừa cười vừa hỏi :

— Hình như trong tiếng nói của Nhật-bản không có tiếng gì nghĩa là « ừ » là « chịu » phải không ?

Tá-Đằng ngạc nhiên trả lời :

— Có chớ, tiếng Nhật chúng tôi kêu vậy là « cốp ỷ ».

Bây giờ viên đại biểu kia đổi giọng nói một cách khiêm tốn :

— Vậy thì tới chừng vào nhóm lại đây, xin tiên sinh nói ít tiếng : « cốp ỷ » cho chúng tôi nghe với.

Tới đây Tá-Đằng mới biết viên đại biểu kia giỡn mình, bèn cười lớn mà trong tiếng cười có vẻ đắc ý ».

Xem chuyện thuật trên nầy, một tiếng « không » của nhà ngoại giao Nhật, ảnh hưởng lớ giường nào ! Một tiếng « không » mà bao nhiêu hồ-sơ tả-lập của các nhà đương cuộc Trung-hoa, chất đống chở xe, chỉ thành ra đồ cổ vật ! Một tiếng « không » mà bao nhiêu bản điều tra của ban ủy viên quốc liên, trải mấy tháng trời ; bao nhiêu những cách phân giải, những giọng văn minh cùng lời trưng dẫn hòa ước nầy điều kiện nọ của Lộ-Đôn, cũng thành ra đồ giấy loại ! Một tiếng « không » mà nuốt cả Mãn - châu, xông vào Thượng - hải, gần đây chiếm cả Nhiệt-hà, thẳng tới Bình - Tân, các liệt cường chỉ làm người khách khoanh tay đứng ngó ! Hùng dũng thay cái tiếng « không » ! quí báu thay cái tiếng « không » !

Vẫn biết, binh tương hùng cường, quân khí tinh nhuệ, và nhân tâm khẳng khái của người Nhật, sau lưng tiếng « không » của nhà ngoại giao kia vẫn có nhiều đồ hậu thuẫn ; song luật lấy câu « một lời nói thịnh nước » thì chúng ta phải nhận tiếng « không » trên sân khấu ngoại giao kia là chiếm cái công to lớn trong cuộc thắng lợi nầy.

Nhân thế mà ký giả sinh một mối ảo tưởng : phải như tiếng nói của người Nhật mà họ còn thiếu tiếng « ừ » tiếng « chịu », một mai họ cần dùng đến những tiếng ấy mà mua tiếng nước ngoài, nhứt là tiếng Việt-Nam ta, thì trong các Hội đồng và Nghị - trường ta, tiếng « ừ » và tiếng « chịu » kia sẽ thành một thứ đại tôn thổ sản xuất khẩu. Nhưng không rõ khi nào họ cần dùng đến, thành ra tiếng ấy ở xứ ta ngày nay nó cũng ế như gạo lúa kia. Buồn thực !

Khách - Quan

VẨN-VƠ

Mừng các cụ quan hưu

Đôi vai lưng miễn gánh giang hồ,
Mang bụng thương sinh giã dĩ đô.
Nợ trước tằng cùng non bể chắc,
Duyên sau sẽ mượn gió trăng bù.
Hẳn hư vì nước, khôn quên nước,
Lúc chở nhờ vua, phải nhớ vua.
Ao ước đoạn sau thêm gắng sức,
Giang-sơn gấm vóc sẽ nên đồ.

Giang hồ khách

Đường đời

Cả người vào lại có người ra,
Đường thế khiến khó lắm nẻo mà !
Mắc mớp chìm cửa danh ở trước,
Gặp chìa chăm gót vấn cây đa.
Kẻ vàng nẫu chín chung đỉnh mộng,
Xương trắng cửi sân cũng kiếp ma.
Phải biết nước đời ong nghiệp nhỉ!
Kẻ cùng mà lợi có ai tha !

Xem hát bội

Sân khấu con con khéo nẩy vàng,
Cũng triều, cũng quận, cũng anh hùng!
Mấy muôn binh tướng hô ba tiếng,
Ngàn giậm quan sơn chạy nửa vòng.
Họ lớp tân rồi thay lớp kép,
Vừa vai mình đã trở vai trung.
Lùng đời chân đã đền là chỉ ...
Hàn nhẫy thu hồ chớ lộ chúng

Chiết-Lưu

BÊN TRỜI TÂY VÀ BÊN TRỜI ĐÔNG

Mấy vụ mưu ám sát

Bữa trước độc giả đã thấy việc Giám quốc xứ Pérou bị ám sát. Nay kể ra vài vụ mưu ám sát như dưới :

Ở Thượng-Hải vừa rồi, theo tin một tờ báo Nhật, thì một phái nào đó có tổ chức một đoàn ám sát, mục đích là để giết Phổ-nghi và giết từ đại tướng Nhật là Võ đằng trở xuống các quan cao cấp.

Lại sớm mai ngày 16 Mai vừa rồi có một người dân Ai-cập (một nước ở Nam Ấn) toan ám sát thủ tướng nước ấy là Sidky-Pacha, lúc ông nầy bước lên xe tại kinh thành Caire để qua thành Alexandrie. Nhưng may, khi tên kia vừa do súng lục ra thì có người linh cảnh sát đứng gần lẹ tay nhảy tới chụp được. Người nầy tên là Mahamed Ali. Hỏi thì y nói đơn dồn rằng không muốn giết ông kia làm chi, chỉ muốn đưa đơn kêu gì đó.

THẾ GIỚI TRỜI BÌNH

KẾ HOẠCH BA NĂM

Lấy đứt Mãn-châu

Miền đông bắc nước Tàu, sau lúc bị người Nhật dùng võ lực cưỡng chiếm, chánh phủ Nhật không ngày nào không dụng tâm tìm kế vạch miền đất ấy vào bản đồ của mình. Hiện đã chuẩn bị lập một sở « tổng giám phủ » để thống hạt các cơ quan ngụy tổ chức mà nắm cả quyền quân sự và hành chánh. Đồng thời Võ-Đằng quan đông tư lệnh lại có soạn bản sách gọi là « Tam niên vong Mãn kế hoạch thơ », đưa lên các nhà đương cuộc thẩm nạp thi hành, lược trích đại đoạn như dưới:

Triệt bỏ cuộc cảnh sát người Tàu

Vì muốn thu quyền cảnh sát, và thống trị vĩnh viễn, hiện đã chiêu mộ viện binh Nhật trên 12000 người, huấn luyện việc binh kỳ trong ba tháng thì phân phát sang các sở cảnh sát ở miền Đông bắc, và triệt bỏ các cảnh binh Tàu, mỗi người cấp 3$00, cho giải tán cả. Đồng thời lại định chế « chiến thời dự bị » 12 điều, tuyên cáo cho nhân dân Đông bắc, nhứt luật phải tuân theo, ai trái lệnh thì tội nặng. Nội dung những điều ấy là cấm dân gian không được bàn nói chuyện Mãn-châu... điều lệ ấy đã thi hành ngày 1-5-33

Lập thành Tổng giám phủ

Nhật-bản nuốt nước Triều-tiên, đặt lựa là lại tổng giám phủ, (một nơi nắm cả toàn quyền thống trị như phủ Toàn quyền ở Đông-dương), quyền lực rất rộng, thống hạt cả quân sự và hành chánh. Hiện đã định lập Tổng giám phủ ở Mãn-châu do Định-cát-tỉnh làm Tổng giám, tháng tới sẽ chính thức thành lập. Các cơ quan ngụy Mãn đều thuộc dưới quyền giám đốc và chỉ huy của phủ ấy.

Kỳ trong 3 năm làm mất Mãn-châu

Bản sách Võ-Đằng đệ trình chánh phủ gọi là « Tam niên vong Mãn » lộ sậu thi hành, bước thứ nhứt là thu cả quyền cảnh sát toàn Mãn ; bước thứ hai là các trưởng quan ở cơ quan hành chánh đều dùng người Nhật sung nhiệm, đặt một tòa tổng đốc thống trị toàn Mãn, phế Phổ-nghi làm bình dân, cấp cho nhiều ít sinh hoạt phí (?); bước thứ ba, chính thức tuyên cáo với toàn thế giới đem miền đông bắc vào bản đồ Nhật... Chánh phủ Nhật đã bắt đầu thực hành kế hoạch ấy.

Lâu nay nghe cái tên nước Mãn-châu mới, có kẻ đã vội đoán rằng : mấy mươi triệu dân Tàu ở miền Đông bắc, dẫu kỳ phục thuộc với chánh phủ Tàu mà bị bọn quân phiệt kia đè nén, thì phục thuộc với người Nhật mà nhờ họ dìu dắc làm thành nước mới, hoặc giả có mong đều hạnh phúc sau nầy... Nay xem kế hoạch « 3 năm vong Mãn » nói trên thì rõ miền Đông bắc vào đây người Nhật thì tất nhiên làm nước Triều-tiên thứ hai, không đường nào tránh nữa. Những cơ quan ngụy tổ chức, nào chánh trị, nào quân sự, nào cảnh sát chi chi cũng chẳng còn có người Tàu mà cậu Phổ-nghi cũng chẳng mong gì giữ cái ngai hoàng-đế nữa. Thấy chưa ! K. Q.

MANDAT CỦA AI?

Bản-báo có tiếp được một cái mandat Série A 009.098 n° 072 mua ở nhà giây thép Tam-kỳ ngày 20-4-33 mà không có tên người gởi. Vậy cái mandat ấy của ai, xin trả lời cho biết để tiện việc vào sổ. Tiếng-dân

CHUYỆN ĐỜI

Chí hướng với người đời

Tôi còn nhớ khi còn ngồi trên ghế học đường một hôm thầy giáo ra một bài luận, đầu đề như vầy : « Ngày sau anh sẽ làm nghề gì ? Hãy nói vì sao mà anh ưa thích cái nghề ấy ». Đến khi chấm bài, thầy đọc từng bài một ra cho cả lớp nghe, vừa đọc vừa chữa các chỗ sai. Vì vậy mà tôi được biết các bạn của tôi ưa những nghề gì. Anh thì nói sẽ làm thầy thuốc để cứu dân độ thế ; anh thì sẽ làm giáo sư để truyền bá tư tưởng trong đám thanh niên ; anh thì sẽ làm người thương gia, để cho được tự do sinh hoạt; anh lại sẽ vô ngạch hàng không đặng có bay khắp đó đây mà tha hồ ngắm cảnh sơn hà vũ trụ... Cái cai hướng của các bạn tôi ngày ấy là thế đó.

Sau tôi khôn lớn lần lên, tôi để ý xem các bạn tôi coi có thiệt hành cái ý nguyện ấy không, thì tế ra lúc trước muốn một nơi mà bây giờ làm một ngả, mà còn làm trái hẳn với cái nghề sở ước trước kia. Vì như cái người hồi trước muốn vào ngạch máy bay thì bây giờ đương lum khum trong mỏ đá, ngày đêm tối chẳng biết trời biển là gì. Người muốn đi buôn cho thong thả thì bây giờ hiện đương lòn cúi ở cửa công, để chực thăng quan tấn chức. Người muốn ra làm tay mô phạm dìu dắt đàn em, thì bây giờ vì chuyện bội tín mà người ta không còn đếm xỉa đến. Lạ nhứt là người muốn ra làm thầy thuốc để cứu người thì bây giờ lại làm ông chủ một xưởng đóng hòm chôn chúng ! Đó là chưa nói những cái nghề đê tiện hơn nữa mà cũng có anh hiện đương làm.

Nhưng cũng không trách mấy anh vì khi làm bài luận không cần phải chân thành, miễn là lựa một cái nghề cho hơi bảnh và sửa câu văn cho trơn là được. Mà cho đến trong thực tế, tôi tưởng nói chí hướng là nói vậy chớ cái nghề của người đời nó tùy theo bẩm tính, tính ý cũng có, mà nó tùy theo hoàn cảnh và tập quán cũng có. Miễn là cái nghề mình nó không trái hẳn với tánh tình của mình thì thôi. Vì vậy mà trước khi chưa nhúng tay vào nghề gì ta đâu có biết nó ra thế nào, thì cũng nên thử qua một lần cái đã. Vì như cụ Tây-hồ hồi trước, sau khi thi đỗ cụ ra làm quan, nếu cái nghề làm quan mà thích hợp với bẩm tính của cụ, thì chắc là cụ ở trong đường hoạn lộ suốt một đời rồi. Vì cụ không thể taich được, nên cụ mới phải đổi nghề.

Riêng về phần tôi — tôi vẫn biết nói chuyện mình là một việc khả ố, nhưng vì trên có kể chuyện bài luận, nên phải nói tôi làm nó ra thế nào — trong bài luận, tôi nói ngày sau sẽ xin vào ngạch nhà binh, vì tôi trông thấy các võ quan ngồi ngựa đeo gươm, mà không biết vì sao tôi thích quá (đây là võ quan tây, chớ không phải các quan bộ Binh ta đâu). Ấy vậy mà ngày nay không đâu tên mỏi dạn, không chen chân ở chốn sa trường, mà tôi trở lại nằm nhà, làm cái nghề văn sĩ rởm ! Một anh bạn cũ trước cùng học một lớp với tôi gần đây gặp tôi, lại nhắc đến cái bài luận ấy mà hỏi :

— Nào, khi nào anh mới định đi làm quan võ theo cái chí hướng của anh trong bài luận năm... ạ ?

Tôi chưa trả lời ra sao thì bạn tôi nói tiếp :

— Nói chơi vậy, chớ nước mình làm gì đã có trường võ bị mà nói chuyện làm quan võ. Và phỏng có làm quan võ tài đánh với ai ? Nhưng anh cũng xông pha trên đàn ngôn luận, không khác chi ra chiến trường, thì cũng được rồi. Có một điều nầy tôi ngại, là không biết cái nghề viết báo của các anh có quan hệ chi tới nghề quan võ không, chớ nó rất đáng dính nhiều với nghề quan văn. Anh không thấy sao, một cựu đồng nghiệp của anh là ông Phạm Quỳnh đương chủ bút Nam phong mà về làm thượng thơ ở triều Huế....

— Không phải chỉ một nhà báo, ai thỉnh linh được cử lên làm thượng thơ lại không muốn, chính ông Dân biểu mà cũng làm dân biểu thượng thơ kia mà !

— Đó là một cách đáng đính ; đương làm báo qua làm thượng thơ. Nay còn một cách khác nữa là sau khi thôi làm thượng thơ lại về làm báo, như cụ thượng Hồ phủ Viện, hiện chủ hai cơ quan ngôn luận cả nam k.ấn nữ..

— Tục ngữ ta có câu : « Chín con chưa gọi là chồng ». Vợ chồng ăn ở với nhau đã được chín con, mà còn chưa chắc là vợ chồng đến cùng, huống là người đời với chí hướng là cái bóng lồng bảo sao đừng xoay trở.

— Vẫn biết thế, nhưng tôi nói là để cho anh biết rằng ở đời đối với phần đông, trong khi ra làm một nghề gì không phải chỉ vì một chí hướng suông đâu.

— Chắc vì tập quán nhỉ !

— Cũng chưa phải, quá lắm phần đời người, mà chưa hề nhúng tay vào nghề ấy thì sao gọi là tập quán được !

— Thế thì vì chi ?

— Vì một cái gì mạnh hơn chí hướng, tập quán... nữa kia.

— Cái gì ha ?

— Anh cứ nghĩ kỹ rồi sẽ biết.

Lạc-nhân

Chánh sách tích cực xâm lược của người Nhật

Trù làm hoàn thành đường xe hỏa 90000 kms

Cáp-nhĩ-tân. — Đường sắt mà người Nhật kinh dinh ở miền Đông bắc, trừ đường Nam Mãn cơ sở đã kiên cố, còn các mối đường khác như Phụng-thiên — Trường - xuân, Thiên bửu sơn — Đồ môn giang v. v bề ngoài thì do Trung Nhật đầu tư hội biện, mà cốt tự thì toàn vào tay người Nhật cả.

Từ cuộc 18/9/31 về sau, toàn do sở Mãn-Thiết kinh dinh. Gần đây giao cho Đông bắc thiết đạo cuộc trù định, đã thảo thành cụ thể phương án, nào đường gốc dài 30.000 kms, nào đường nhánh dài 60.000 kms, định trong 5 năm thì hoàn thành, lệ đương tu trúc.

Miền bắc nước Tàu, vào tay người Nhật, mỗi ngày mỗi thấy khoách trương rộng ra. Gốc sâu rễ bền, đã thành vật sở hữu, dẫu ai cũng khó lòng mà làm cho người Nhật rời ra được, không kể người Tàu nữa nên kia.

BÁO TRUNG-LẬP

bị cấm chăng ?

Theo báo ngoài Bắc thì tờ báo *Trung-Lập*, nhật báo bằng quốc văn của ông Trần-thiện-Qui ở Saigon, nay đã bị thu giấy phép xuất bản.

Nếu tin nầy mà không phải tin lầm, thì cũng tiếc cho bạn đồng nghiệp lắm.

VIỆC THẾ-GIỚI

KHÔNG KHÍ ÂU CHÂU

Về những « phim » phản đối Đức

Ba-lê, 15 Mai — Mấy nhà chớp bóng ở phường Do-thái và Lao-động trong thành phố [illegible] những « phim » phản đối Đức. Báo « Victoire » bàn về việc ấy nói : « Chính-phủ Pháp nên cấm chớp những thứ phim ấy.

Nếu những người đi xem « phim » chớp bóng Pháp nhạo [illegible] Hitler, thì người đi xem « phim » chớp bóng Đức lại nhạo [illegible] quân nhân Đức, rồi tất có ngày hai dân tộc sẽ [illegible] ».

Dư luận ở Anh đối với Đức

Luân-đôn, 15 Mai — Báo « Daily Mail » viết : « Tuy chính sách Đức gây ra cái không khí khó thở, song không phải một mình Đức là đáng trách. [illegible] Hitler [illegible] với Đức. Muốn cho tình hình Âu-châu được bình tĩnh lại, thì phải [illegible] những [illegible] mới được ».

Báo giới Ý đối với Pháp

La mã, 15 Mai — Bàn về tình hình khó khăn của Hội-nghị tài binh và việc mới đây tờ báo Pháp yêu cầu chiếm cứ lại đầu cầu Mayence, nếu Hội nghị ấy bị thất bại, báo « Stampa » viết : « Nếu quân Pháp mà chiếm cứ lại miền ấy, thì không khác gì là tuyên chiến. Mà về chiến tranh thì trách nhiệm về ai, thật không [illegible] cãi được ».

[illegible]

Hai nhà ngoại giao Pháp Mỹ hội đàm

Ba-lê, 15 Mai — Ông Paul Boncour (ngoại giao Pháp) và ông Norman Davis (ngoại giao Mỹ), trao đổi ý kiến nhau về Hội nghị tài binh và Hội nghị kinh tế.

[illegible]

Tờ tuyên cáo của Tổng-thống Mỹ và dư luận các nước

Hoa-thịnh-đốn, 16 Mai — Trong tờ tuyên cáo gởi cho 53 nước, Tổng - thống Mỹ Roosevelt, [illegible] kinh tế thế giới.

[illegible]

Hoa-thịnh-đốn, 17 mai. — [illegible]

TƯỚNG NHẬT ĐÃ CÓ BÍ MẬT HỢP ĐỊNH SAO ?

Vạch Loan [illegible] hoãn xung

Tin Thiên tân, ngày 17/5. — Tưởng-giới-Thạch [illegible]

[illegible]

Các báo ở Thiên-tân đều khởi lên công kích Tưởng-giới-Thạch và Hà-ứng-Khâm cho là quân bán nước.

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

LUẬN-ĐÀN

Xét người tại chỗ nào?

Thấy một người hay cổ động việc từ thiện, chắc ai cũng cho là người ấy háo nghĩa. Thấy một viên hội đồng ra giữa nghị trường lên tay xuống ngón, tranh biện rầm lên, chắc ai cũng cho là viên ấy có lòng vì nước vì dân. Thấy một viên quan nào không «xơi» của dứt, chắc ai cũng khen rằng viên «cha mẹ dân» ấy tốt, liêm.

Chuyện kể trên vẫn tốt, đáng kính mến thật. Nhưng chỉ xem bề ngoài như thế, đã nên đoán ngay rằng do thiệt tâm của họ không? Chưa nên. Vì chúng ta thường thấy bữa trước họ xướng việc từ thiện, thì hôm sau có kẻ đem cái chứng «bỏ túi» của họ mà chỉ ra rõ ràng. Ở nghị trường nghe tranh biện hùng hào, mà được món lợi gì thì chuyện phản đối ngày hôm kia, bữa nay xáy tán đồng mà ký cả hai tay. Lúc mới tới lỵ, ai đem lễ vật gì cũng từ, mà được ít lâu lại thấy phát ra cái án hối lộ. Vậy chuyện bề ngoài kia, biết đâu đó chỉ là cái vỏ phỉnh người? Huống cái hoàn cảnh nó thường bẻ lòng người ta theo chiều nó, mà thế lực đồng tiền nó sai khiến con người dễ lắm, trừ phi người có đủ nghị lực, thì ít ai giữ vững theo lương tâm của mình. Sự ấy không phải là hiếm thấy. Nên xét người là việc rất khó.

Về việc xét người, thì nên phục lời giạy của đức Khổng-Tử, ngài nói: «thị kỳ sở dĩ, quan kỳ sở do, sát kỳ sở yên». Nghĩa là muốn xét một con người nào, cần phải ba điều: một là xem việc làm thế nào; hai là tìm cái nguyên do vì sao mà làm việc ấy; ba là xét cho đến cùng, xem người làm việc ấy, có phải là vui lòng mà làm một cách tự nhiên, hay là có ý miễn cưỡng.

Phàm tâm thuật người ta, chánh hay tà, trong công việc làm thường có lộ ra ít nhiều, nên xem công việc làm tốt, xấu, lành, dữ thế nào, cũng có thể đoán được cái nhân cách người ấy. Nhưng khốn nỗi! công việc người ấy làm, hoặc do thấy bạn xui dục, hoặc do mối lợi gì cám dỗ, thì công việc làm đó, chỉ là cái dã bề ngoài, nên phải xét đến cái nguyên do. Việc làm vẫn tốt, cái lý do làm ra việc ấy vẫn chân chính, song nếu không phải tự trong lương tâm sai khiến, hoặc không có chí khí kiên nhẫn, thì gắng gượng trong một lúc tạm thời, một ngày kia nếu có gặp một mối trở lực gì, hay là kim tiền, danh tước cám dỗ, thì không khỏi đổi hẳn cái sơ tâm kia đi. Vì thế mà phải xét từ đầu tiên cho tới cuối cùng mà sau mới đoán không sai được.

Việc gì ở đời cũng vậy, đối với cái vỏ thay đổi mặt ngoài, chúng ta chớ nên lấy đó làm bằng, phải xét cho đến bề trong. Huống ở cái đời quảng cáo này, thứ hàng mình thường ăn dùng, nay họ đóng đầu vào xanh xanh, đỏ đỏ, rồi nói của ngoại quốc! Người vô giá trị kia, mà nay chưng vào một bộ áo quần đúng mốt, khi ra đàng, biết bao kẻ phò rầm là tân nhân vật!

Tiên-Lâm

KHO CHUYỆN...

Trừ miền Bắc Phi châu, thì số lương y trong các xứ thuộc địa của Pháp có đến 1.587 vị: 1.398 ông lương y binh bị (médecins militaires) 285 ông lương y thường (médecins civils) và 794 ông lương y bổn quốc.

Về số lương y thường, xứ Đông dương có đến 113 ông; ba xứ Réunion, Martinique, Guadeloupe có 72 ông, còn lại 210 ông thì thuộc về các thuộc địa khác.

Mới rồi một vị lương y có tiếng ở thành Luân đôn (Luân đôn) (mang mao) là ốc tơ Robert Wold có đầu đơn kiện anh ruột ông, buộc phải trả tiền thuốc và tiền công của ông săn sóc bà mẹ trót 35 năm trời, và bà ấy đã từ trần hồi 94 tuổi.

Khi bà lão này chết có để gia tài lại 130.000 đồng livres mà vị ấy không cho ông được hưởng, nên có lẽ vì vậy mà ông này đi tức.

Tòa xử người anh phải trả cho ông 650 đồng livres phí tổn về 299 lần coi mạch. Thiệt là người con có hiếu đáo đề!

Hôm thứ bảy 13 Mai, 29 người tù Cộng sản ở Bắc kỳ đã đi xuống tàu Armand Rousseau mà ra Côn lôn.

Trong lúc đi, tình trạng canh gác nghiêm nhặt lắm. Chiều chúa nhựt thì tàu tới nơi.

Mới đây các nhà chuyên trách có bắt được tại Ninh bình (Bắc kỳ) một nữ đảng viên cách mệnh tên là Nguyễn thị Thảo, tức cô Ký Nghĩa, trước đã bị tuột đồng Đề hình kết án phát lưu chung thân mà từ năm 1931 đến nay cô vẫn trốn thoát. Sang hôm 8.5.33 đã giải cô từ Hanoi về Haiduong để đợi ngày ra tòa xét hỏi.

Cô Ký Nghĩa này không phải là Ký Nghĩa bị can về tội chở bom cho các tay cách mệnh bị tòa Haiduong kết án đâu. Hai người khác nhau.

Có tin cho rằng cái đền thờ ông tổ cọng sản là Lệ Ninh (Lénine) ở Mạc tư Khoa (Nga), mấy lúc nay đã đóng cửa, không cho công chúng vào xem nữa. Cái thi hài của ông ấy để trong đền vì lâu ngày nên đã muốn rã.

Người ta đã trù tính cách gìn giữ thi hài của ông lại đừng cho rã, nhưng chưa biết có được hay không.

Cô-tinh bổ-thận

Bệnh như thế nào thì phải dùng CÔ-TINH BỔ-THẬN? Thoạt tiên, hay đau lưng, mỏi mệt, thường hoa mắt, ù tai, đêm ngủ không yên giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện ly dị ... ra sợ hãi. Bệnh đương trong thời kỳ này thì nên dùng hết 1 lọ CÔ TINH BỔ-THẬN thì khỏi phải ... các chứng bệnh như sau này nảy ra:

Mộng-tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

là ba chứng rất hiểm nghèo, tuy theo bệnh nặng nhẹ mà phát sinh ra. Bởi có hại đến đường sinh dục. Nếu đã phát ra ba chứng hiểm nghèo nói trên rồi, thì phải ... thì ... thuốc ... lọ mà dùng tiếp thì tất được chóng khỏi.

Mỗi lọ ... — ... lọ ...

Bệnh này phần nhiều các bạn thanh niên thường mắc, vì hoặc chơi bời quá độ, rượu chè thức đêm, hoặc ... nhiều đường mà sinh ra, vì không ... nhiều người mắc lắm. Ai muốn ... viết thư hỏi

M. MINH-HUY

44, Rue Maréchal Foch — VINH

PHÒNG KHÁM BỆNH

Nhà dưỡng bệnh và hộ-sinh tại Tam-kỳ

Gần bên đồn Khố xanh

TÔN – THẠNH – GIAN

Đông-Pháp Y-Sĩ

CÓ CHIẾN TRANH KHÔNG?

Báo «*Deutsche Allgemeine Zeitung*» ở Đức nói hệ: bây giờ không làm sao có chiến tranh được:

«Ngoại nước Pháp ra bao nhiêu các nước khác đều thỏa về mặt đất đai, và bị nhiều nỗi khó khăn, phần về nội chánh, phần về tài chính. Vả chăng, nước nào cũng sợ cuộc vận động quá khích sẽ thừa chiến tranh mà thêm lực lượng.

«Nói Pháp và Ba-lan sẽ đánh Đức để phòng Đức khỏi đánh mình, nghe cũng vô lý. Trận chiến tranh ấy, nếu có lợi cũng không bù được tổn. Về bên Ý cũng không sợ gì: Thủ tướng Mussolini thật tình ưa hòa bình; và đánh Pháp, đánh Yougoslavie, Ý cũng chả được lợi gì.

«Nga thì trông đừng bị buộc phải thiệt chiến với Nhật. Còn Đức, thì Hitler ưa hòa bình, mà thế không ưa không được: Nếu có chiến tranh thì công cuộc nội trị mà cho đến chủ nghĩa của Hitler không thành tựu nổi....»

Báo ấy quên từng bác Nhật hiện đương làm hùm làm hổ ở Hoa-Bắc, khiêu khích Nga, đe phòng Mỹ. Ở cái đời «quốc tế bí mật kiết giao» này, hai nước đánh với nhau, tất lôi theo sau nhiều nước khác!

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Xin bà con coi chừng

Ngày 22 Mai tôi đi Tourane mới về thì thấy ở nhà có một bức thơ của ông Viễn-Đệ gởi cho tôi nói rằng có một người Bắc xưng là phóng viên nhà báo đến nhà ông ta để hỏi chuyện «Khuynh Diệp và Linh-Bửu», mà chú trọng nhất về hai chỗ: dầu Khuynh-Diệp và dầu Linh-Bửu cạnh tranh thế nào; dầu Linh-Bửu có phải của ông Phước hay chính là của tôi (sau mấy bài báo nọ công kích tôi, tôi có trả lời rằng dầu Linh-Bửu là của một người bạn tôi (tức ông Phước) sáng chế ra và để cho vợ tôi phát hành). Sau tôi hỏi ra thì người đó chính người đã viết bài trong báo phỉ báng tôi nhiều lần. Nay đọc bức thơ của ông Viễn-Đệ, tôi mới biết rằng người ấy còn có thể dùng nhiều thủ đoạn khác mà phá hoại danh dự và công việc làm ăn của tôi nữa.

Hành động người ấy đối với tôi, tôi mới biết như vậy, ngoài ra còn có dở thủ đoạn gì khác khó g thì tôi chưa rõ, nên tôi phải viết mấy lời để bà con xa gần hiểu mà đừng nghe lầm những lời huyễn hoặc kia.

ĐÀO-DUY-ANH

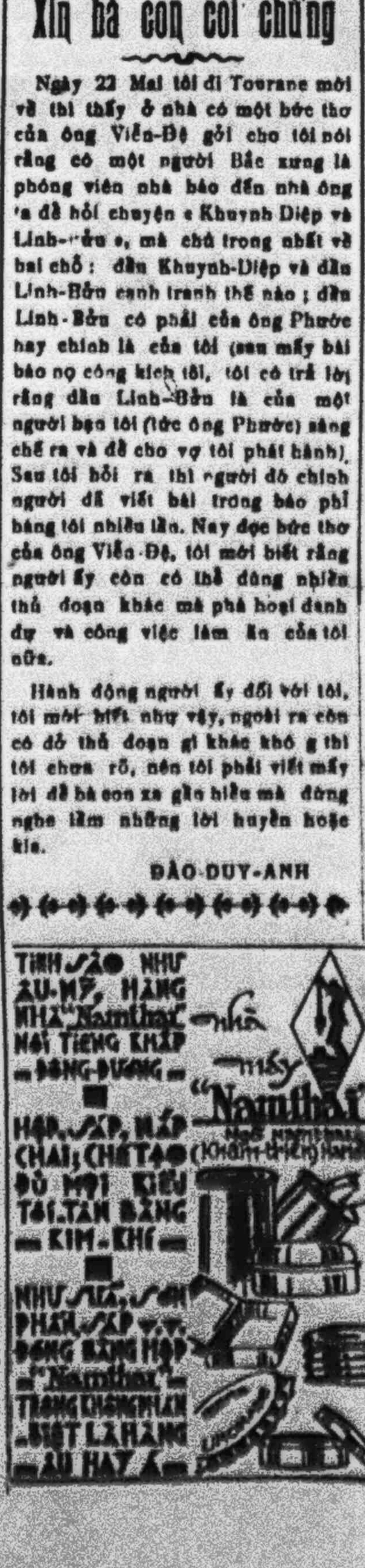

VIỆC TRONG NƯỚC

NGHỆ-AN

Món thuế dự bị

Mùa sưu thuế đã đến, trong dân gian đi dân cũng nghe lo chạy nộp mà lo chưa ra tiền, lại nghe thầy chánh tổng Yên Trường (Hưng nguyên) hiểu cho các làng trong tổng rằng: «Năm nay dân phải đóng bách phân chi thập về thuế đinh và bách phân chi bát về thuế điền». Món thuế ấy quan địa phương bảo thâu dự bị đấy thôi, khi nào nhà nước có cần đến sẽ lấy, bằng không thì sẽ bỏ vào công quĩ, hoặc giả lại cho dân (?!). Kinh tế khủng hoảng này mỗi chữ tiền ở thôn quê lại kiết bội phần; thuế chính đây còn khó liệu cho đủ nữa thay, huống là món thuế dự bị. Chánh phủ có hiểu chỗ khổ ấy không? H. P.

HÀ-TỊNH

Ô-tô không đèn cán hai người rồi bỏ chạy tuốt!

Lối 9 giờ đêm hôm 10-5-33, một chiếc xe chở hàng chạy không đèn, qua làng Cẩm thượng, thuộc Cẩm xuyên, đến khoảng cây số 288 — 289, cán phải hai đứa trẻ cả tơi nón đương ngồi canh khoai về phía trái xe chạy: Một đứa 14 tuổi vỡ đầu lăn xuống ruộng chết ngay, một đứa 12 tuổi bị thương ở đầu và ở lưng. Cán người rồi xe chạy đến cây số 289 dừng lại thắp đèn rồi chạy tuốt; đến một chỗ khác lại dừng lại lấy nước rửa bánh xe.

Sớm ngày bữa sau, quan huyện phi trình về tỉnh và về làm biên bản đệ lên tỉnh xét ngay. Quan thầy thuốc cũng đã lấy cung của đứa bị thương trong ngày ấy. Song không biết sở Cảnh sát đã điều tra ra cái xe nào trái phép như vậy chưa. Còn khổ chủ thì căn cứ vào lời tên Tin Nghịnh (thằng bánh tây ở trước trạm Voi) nói với ông Bải (chef secteur des Travaux Publics à Kỳ anh) rằng: chỉ có xe hiệu Trường xuân về tỉnh sau hết, và có dừng mua bánh của nó, lại xe hiệu Nguyễn v Ngạch về lúc 7 giờ tối hôm ấy. Hiện khổ chủ đã làm đơn kêu, mong quan trên minh xét mà trừng phạt người lái xe kia và bắt bồi thường cho kẻ bị oan.

Thành-Mỹ

Cũng là thủ đoạn lý trưởng

Chúng tôi là dân làng Quảng độ, tổng Trung-quả, phủ Đức thọ, cho quí báo đăng chuyện lý trưởng Nguyễn Bồi làm điều nhũng tệ như sau này:

1°) Năm ngoái lúc ngự giá bắc tuần, có qua miền Phủ-Thạnh, chánh tổng chia về làng tôi phải chè 15 cân, cờ và 1 đôi tàn hết 30$. Nay lý trưởng thiện mãi ruộng công của 3 xứ đến 40$50.

2°) Lệ quân cấp công điền ba năm một lần. Tháng 9 Annam năm ngoái là chính kỳ hoàn cấp, mà lý dịch ý tôi thôi không chịu hoàn cấp, dân phải kêu tới tỉnh tòa. Ngày 10 Janvier 1932 quan phủ quyền về làng sức nhận ruộng, nhưng đã muộn kỳ cày cấy, dân ký nhận rồi cũng phải bỏ hoang, bây giờ lúa không có ăn, ruộng không có cày, mà thuế lại gần kỳ, không biết lấy gì đóng nạp.

3) Lệ bổ sưu thuế phải có hương báo và dân hạng hội đồng. Ký thuế

(*Xem qua trang 4 cột 1*)

NĂM THỨ THUỐC KINH NGHIỆM

Đã được phòng thí nghiệm Đông dương phân chất tại Hanoi

NHUẬN PHẾ THỦY thuốc nước trị ho ... người lớn, trẻ con, mỗi ve giá 0$30;
KHÍ THỐNG TÁN, đầy bụng ... đau bụng kinh niên 0$15;
HỒNG BẠCH LY, ... đi ra có mũ có máu, ... mỗi lọ giá 0$30;
PHÌ NHI CAM, trị các chứng cam, bổ tì vị cho trẻ con, mỗi ve 0$10, ...
THUỐC SỐT RÉT, trị sốt rét, ... chỉ dùng hết ba ve là khỏi, mỗi ve 0$10.

SINH - HUY

44, Rue Maréchal Foch — VINH

là nhà đại lý bán ... giá ... một quả ...

Nhà in

Tiếng-dân

In đủ các thứ giấy má, sổ sách, thơ thiếp, đủ các kiểu chữ quốc ngữ, chữ Tây chữ Tàu.

PHÒNG KHÁM BỆNH

Nguyễn-sĩ-Dung

Y-sĩ Đông-Pháp

Rue Pasteur - Tourane

Không thấy

KINH TẾ KHỦNG HOẢNG

Nếu có buôn mấy thứ hàng sau này:

Dầu KHUYNH-DIỆP
Dầu HỒI-THIÊN
Dầu BA CÔ
và các thứ hàng khác của hiệu Viễn-Đệ;
Thuốc CHỈ-LINH, BÁC-BỬU, NHÀNH-MAI, CON-RẮN của hiệu Nguyễn-văn-Phổ;
Thuốc NÓNG LẠNH, thuốc SÁN, thuốc CẢM, thuốc HO của hiệu Phạm doãn-Điềm.
Các thứ dầu thuốc trên này bán sỉ tại hiệu:

VIỄN - ĐỆ

Bến-ngự — HUẾ

Giây nói: 87 — *Giây thép tắt*: Viende Hue

Muốn làm đại-lý, xin viết thơ thương lượng.

Ông già bà lão

có thuốc:

BỔ-HUYẾT KHU-PHONG

hết mỏi xương đau lưng

THẦN-DƯỢC!

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

MỘT ĐIỀM CHIÊM BAO

Cái lệ chiêm bao thường [illegible] người ta cho mình [illegible] không [illegible] thành ra chứng ấy. Nhưng mà cái chứng chiêm bao [illegible] là điều lệ chứng chắc cái sự thành thật.

Đêm hôm qua tôi nằm ngủ bỗng nhiên thấy [illegible] hai bên toàn là những ông đội mão [illegible] chính giữa có 1 ngài ngồi đội mão bằng vàng [illegible] là Ngọc-Hoàng Thượng-đế).

Tôi thấy rõ ràng Ngọc-Hoàng Thượng-đế [illegible] Savons [illegible] Thượng-đế [illegible] Savons VIỆT-NAM [illegible] Ngọc-hoàng Thượng-đế [illegible] Savons VIỆT-NAM [illegible].

[illegible]

Vệ-Sanh

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC P. D. Đ.

CHUYÊN TRỊ:

Đau xương,
Nhức gân,
Tê bại,
Nổi mẩn,
Ghẻ chốc,
Bầy đẹp,
v. v. . . .

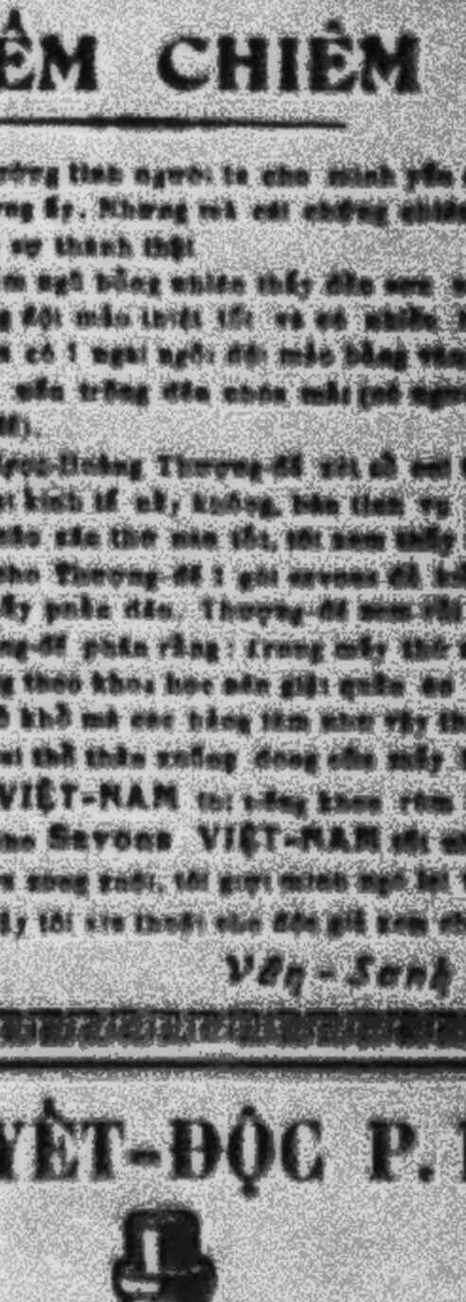

Nhà bào-chế PHẠM-DOÃN-ĐIỀM Tourane (Annam)

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Già ăn trẻ lại.
Gái ăn đắt chồng.
Nạ giòng ăn thụ thai.
Trẻ ăn chóng lớn.

NHÃN XANH
Bổ kiết tinh khiết
thiệt bổ

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* .... 0$32

Đại-lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES,

HUÉ — TOURANE — QUINHON

Thơ riêng

Banmêthuột, 25 Novembre 1930

Thưa ông Võ-đình-Tân,

Kính thăm ông và xin gởi mấy lời trân-trọng cảm ơn ông đã ra công chế thứ thuốc PHONG-TICH giúp đời.

Tôi mắc bệnh đau ngực (chính là bệnh Phong-tích) mấy năm nay, đau đớn cực khổ không xiết nói. Bệnh chứng của tôi thường thường phát ra cũng khác nào như trong tờ [illegible] ông đã nói. Nhưng lại [illegible] ngay [illegible] trước khi phát đau, thì mệt (như bị ngạt hơi), mình mẩy [illegible] bụng [illegible] rồi phát đau vòng cả ngực, lói ra tới lưng (như ai lấy búa mà đập lên trên phổi).

Từ ngày tôi mắc bệnh này thì hơn đến một tháng đau một vài lần, rồi càng ngày lại càng đau [illegible] một tháng đến 5, 7 lần, mà đau nặng hơn nhiều. Tôi nghĩ lần này là bệnh tôi đã tới cực điểm rồi, không còn mong gì nữa.

Tôi xin thú thật với ông rằng: tôi không có tiếc tiền. Thuốc tây có, thuốc tàu có, thuốc nam có. [illegible] uống suốt mấy năm trường, là không ngày nào không. Càng uống càng thêm, bệnh lại càng thêm. Lạ thay.

Tôi dám chắc những thuốc tây, tàu trị về bệnh [illegible], tôi đã dùng hầu hết. [illegible] thuốc [illegible] thì nhiều ông thầy rằng: không biết tôi mắc bệnh chi [illegible] bệnh phát ra, [illegible] chứng hiểm nghèo quá. Nghe nói tôi lấy làm thất-vọng lắm; vì mình rồi mắc phải bệnh vô-danh [illegible] năm này thì còn mong gì nữa, trước khi chưa gặp thuốc PHONG-TICH thì chắc là bệnh vô-danh.

May thay, xem báo Tiếng-dân thấy thuốc PHONG-TICH trị về bệnh cũng giống như tôi. Tôi định mua mấy chục liều uống thử, [illegible] thấy Op&O một liều trả quả [illegible] uống vài liều nhẹ bệnh, thì [illegible] tin [illegible] Song, nhịp đều may mắng lạ thường, bệnh vừa phát, tôi chỉ [illegible] vừa [illegible] bệnh [illegible] phát nổi, tôi phục luôn [illegible] liều nữa, bệnh [illegible] giảm [illegible] cho tôi khỏi thiệt. Trong mình lại nghe hơi khoan khoái nhẹ nhàng. Tôi sung sướng quá, [illegible] viết cái thơ này để cảm ơn ông, cảm ơn ông vạn bội, và xin tặng là PHONG-TICH THÁNH-DƯỢC [illegible] nghĩ không phải quá đáng.

Nay kính thơ

Signé: **Đặng-công-Dinh**
Instituteur au Groupe Scolaire
de Banmêthuột (Annam

CÁI HẠI NHỨT LÀ KHÔNG NGHE AI NÓI ĐẾU LỖI CỦA MÌNH

Người đời không phải toàn thánh hiền, mà dầu thánh hiền cũng không phải là toàn thiện mà không có đều lỗi. Duy có phạm đều lỗi mà biết chữa đổi tự nhiên thành ra người không lỗi. Nho giáo chuộng cái học đổi lỗi, Gia giáo có phép xưng tội, mà Phật giáo cũng mở đường sám hối, chính vì cái cớ ấy.

Đều lỗi, nó hại lắm sao! Về phần cá nhân thì làm hư tư cách, mất giá trị mà thành ra người hư, thì ra quốc gia xã hội thì hại nước hại dân. Mà muốn đổi đều lỗi, cần nhứt là nhờ có kẻ nói đều lỗi của mình. Mặt có vấy lọ, nhờ soi gương mới thấy mà rửa đi; trong mình có bệnh, nhờ thầy thuốc chữa mà sau mới lành được. Nếu như che đều hư, dấu đều xấu thì trọn đời quây quần trong cái rừng lỗi kia không có đường ra, mà nhứt là những kẻ có trách nhiệm quốc gia xã hội thì cái ác quả những đều lỗi kia không sao kể xiết. « Nói không muốn ai cãi », đức Khổng-tử cho là một lời nói mất nước (一言喪邦), mà « Nước nhà tức là ta » (L'Etat, c'est moi), câu nói của vua Louis XIV nêu làm bia đời trên sử nước Pháp, không phải là cái gương không muốn nghe đều lỗi của mình ấy ư?

Cái hại không nghe đều lỗi đáng ghê như thế, nên ở phương Đông về đời vua sáng tôi hiền, rất chú ý đến chỗ sai lầm trong công việc chánh trị của mình mà trông nghe những lời can gián, cho đến ca dao trong dân gian, lời nhạo báng nơi đầu đường cuối chợ, đều thu lặt để xem xét. Mà ở các nước văn minh Âu-Mỹ thì nghị trường báo quán là những cơ quan giám đốc để phòng chế những đều sai lầm sẽ xảy ra. Trừ phi hung ác như Tần-thủy-Hoàng, cang bức như Vương-an-Thạch thì mới có câu chuyện cấm dèm và cho lời nói của người đời không đáng để ý mà thôi.

Tuy vậy, lời ngay trái tai, không phải người có học thức, có trí lượng thì không dung nạp được. Bởi vậy nên kẻ chuộng lời ngay thì ít mà kẻ ưa lời nịnh thì nhiều, lại có người mượn quyền thế, cậy kim tiền để che đều lỗi của mình, mà ngăn đón những lời nói thẳng kia nữa.

Cái hại trong xã hội vẫn nhiều mối, mà cái hại « không muốn ai nói đều lỗi » kia chiếm một phần rất trọng yếu. Trên lịch sử đông tây thiếu gì kẻ ăn năn sau khi đều lỗi đã thành, mà than vẫn thở dài rằng: « Tiếc quá! muộn quá! phải chi nghe lời kia thì hay.... »

Kể ra đời nên lưu ý thay!

Điền dân

Việc thế giới

(Tiếp theo trang nhứt)

chính của hiện tình Âu-châu. Theo những điện tin ở Bá-linh gởi đến, thì Hitler và các quân binh của ông ta không phục tờ tuyên cáo cho lắm.

Dư luận ở Nhựt đối với tờ tuyên cáo của Tổng thống Roosevelt, cũng tỏ ý bất mãn. Những câu trong tờ tuyên cáo ấy mà nói về việc nước này đưa binh đến đánh nước khác, người Nhựt cho là ám chỉ công việc của mình ở Trung-hoa.

Các báo Pháp về hữu phái công kích tờ tuyên cáo ấy rất, cho là 1) vấn đề ưu giữa các nước nói không được rõ, 2) những cách bảo hiểm sự yên tịnh của nước Pháp không được đủ, 3) những cách trừng phạt nước xâm lược không đủ có hiệu quả.

Báo «*Echo de Paris*» viết: « Mỹ không hiểu biết gì hết. Sự nguy hiểm nó nằm trong việc không bảo bọc các hiệp ước; bỏ những khí giới công kích không phải là phương pháp bổ cứu tình hình. Nói trắng ra, công việc ông Roosevelt làm không ích gì cho cuộc hòa bình hết... »

Nội các Anh còn đương xét tờ tuyên cáo của Tổng thống Roosevelt.

Bài diễn văn của Hitler tại Hạ nghị viện Đức

Bá-linh, 19 Mai. — Bắt đầu, Hitler bàn về những vấn đề đương làm cho không khí ở Âu-châu u ám, mà cho là nguyên nhân tại những hòa ước. Vậy cần phải xét sửa những hòa ước ấy lại.

Cái thuyết nói phá hoại nền kinh tế của Đức đặng giúp ích cho các nước khác thật là sai lầm, không còn ai dám binh vực nó nữa. Song cái thành kiến thắng bại vẫn còn làm cản cớ cho sự quốc tế giao tiếp ngày nay. Buộc một nước lớn như nước Đức phải chịu sút kém trong lúc Hội Vạn-quốc thành lập, thật không phải là việc có lợi cho cuộc thế giới hòa bình.

Cuộc quốc gia cách mệnh Đức có ba mục đích, mà cả ba đều không trái với quyền lợi các nước khác: 1) phá hoại cuộc cách mệnh cọng sản, 2) giải quyết những vấn đề xã hội như thất nghiệp.. 3) lập một chính phủ nhứt định và đủ sức đối cho Đức được bình đẳng với các nước.

Nước Đức sẵn lòng bỏ những khí giới công kích, nếu các nước khác cũng đều bỏ cả. Nước Đức cũng sẵn lòng ký điều ước bất xâm phạm với các nước nữa, bởi vì Đức không nghĩ đến việc xâm phạm nước nào, mà chỉ lo phòng vệ lấy mình.

Thường thấy những bài báo và những bài diễn văn, ngăm trừng phạt nước Đức. Lại trong các Hội nghị nước Đức thường bị bắt ép vì sự luật đại đa số. Những chính sách ấy chỉ buộc cho nước Đức không dự vào các Hội nghị, nhứt là Hội Vạn-quốc, mà thôi...

Bài diễn văn của Hitler được cả toàn Hạ-nghị-viện Đức hoan nghênh.

Tại Hạ-nghị-viện Anh

Luân-đôn, 17 Mai. — Một Hạ-nghị-viện hỏi giữa nghị viện rằng trước hiện tình Âu-châu, nước Anh có nên tăng thêm quân đội hàng không của mình không? Thủ tướng Mac-Donald trả lời rằng chưa có thể nghiên cứu về vấn đề ấy được; lại thêm rằng hiện nay đội hàng không của Anh như thế cũng là đủ rồi.

Bỉ lo luyện tập quân binh

Bruxelles 17 Mai. — Ông Deveze, Tổng trưởng bộ Phòng quốc, sẽ dự cuộc tập trận ở Beverloo vào ngày 22, 23 và 24 Mai. Cuộc tập trận này là một cuộc tập lớn nhứt ở Bỉ từ xưa đến nay.

TÌNH HÌNH VIỄN-ĐÔNG

Quân Nhựt lấn tới

Bắc-Bình, 15 mai. — Trên mặt trận Miyun, quân Trung hoa đóng cách 10 km về phía Bắc Miyun. Thành phố này hiện bị quân nhựt chiếm, còn bao nhiêu dân thì đi tản các nơi hết.

Tuy mỗi ngày mỗi có bom ném vào thành phố Miyun, nhưng không thiệt hại bao nhiêu. Tinh thần quân Trung hoa còn vững vàng lắm.

Quân Nhựt tiến về phía Đông-[illegible].

Bắc kinh được bình tỉnh, nhưng nhà dân tìm đường trốn tránh cũng nhiều.

Trên mặt sông Luan, quân Nhựt chiếm Kaiping, gần Tungshan là nơi quyền lợi của Anh về nghề mỏ rất nhiều.

Bắc-kinh và Thiên-tân

Bắc kinh, 16 mai. — Quân Trung hoa chống giữ hết sức, nhưng quân Nhựt cũng vẫn cứ tiến tới. Tuy quân Nhựt tự ý dừng lại trước mặt Bắc-kinh và Thiên-tân, song người ta cho rằng nội trong tuần lễ này, hai thành phố ấy cũng sẽ vào tay họ.

Mặt trận Trung hoa ở Miyun ở Trường thành bị quân Nhựt ném bom vào thường xuyên.

Nhân dân thành phố Bắc kinh đương kinh hoàng.

Bắc-bình, 16 mai. — Quân Nhựt chiếm Yutien và tiến về phía Chichow. Các đường giao thông tin tức với Tong-Shan bị cắt đứt, nên có lẽ thành phố ấy đã bị quân Nhựt chiếm, không nữa cũng bao vây.

Đại sứ Anh và Mỹ rất lấy làm lo ngại cho quyền lợi và nghề mỏ của nước mình. Theo tin tức người ngoại quốc ở Trung-hoa thì quân Trung-hoa đánh lui, phá cái cầu Luan-Hsien trên con đường sắt Bắc-kinh — Phụng-thiên.

Theo một tin buổi trưa thì quân Trung hoa đã lui cả vào Bắc kinh. Các nhà đương cục ở Nam kinh nói đã đưa quân cứu viện.

Tình hình Thiên-tân được bình tịnh.

Khương-hải, 17 mai. — Người Nhựt nói rằng chính phủ Nhựt muốn lấy Trường-thành làm giới hạn giữa Trung-hoa và Mãn châu quốc, nhưng quân Nhựt phải tiến tới về phía Nam đặng phòng những cuộc công kích của quân Trung-hoa.

TRẢ LỜI

Ông Sinh-Huy — Vinh,

Mandat 2$00, bản báo đã nhận được, thế là Ngài trả đủ tiền bạn báo cũ, xin cảm ơn. Còn từ 16 Avril 1933 thì kể vào báo quảng cáo như thơ Ngài đã định.

T. D.

GIA-ĐÌNH GIÁO-DỤC

Ai lại muốn, có gia-đình? Gia-đình ai lại không cần đến giáo-dục? mà quan yếu nhứt là thứ sách dạy cần thiết, rõ ràng, dễ hiểu và có ích.

Bản sách này Bản-quán in đã hai lần, mỗi lần 2.000 quyển, rất được đồng bào 3 kỳ hoan nghênh.

Lần in thứ 3 này, bản quán theo ý muốn của công chúng mà in chung 2 quyển thượng và hạ làm một, để tiện cho các gia đình thường dùng. Trong sách này có in thêm một bản đủ tên các báo và sách đã có nghị định cấm từ năm 1927 đến năm 1932 và một bản kể tên các thứ sách hiện bán tại bản quán. Vậy Ngài nào lưu tâm đến gia-đình giáo-dục, tưởng cũng nên mua quyển sách này.

Giá 0$35, ở xa xin gởi thêm 0$13 cước. Gởi lãnh hóa giao ngân 0$63.

Tiếng-Dân

THẰNG NHỎ 3 TUỔI MẠNH MẼ LẠ THƯỜNG

Em nhỏ Lê-văn-Phát năm nay được ba tuổi, mập mạp mạnh mẽ lắm. Hồi nó mới hai tuổi, ai cũng tưởng nó phải chết non, cha mẹ nó hết sức buồn, vì nó có góc ban hay nóng lạnh, đổ mồ hôi trộm, ỉa đái, buồn bã lắm, một tháng đau không biết mấy lần, hễ ăn đồ trúng thì chứng ban tái lại. Thành nó làm khổ cho cha mẹ nó vô cùng. May nhờ có người điềm chỉ, cha mẹ nó mua có ba gói thuốc CHÍ-LINH-TÁN cho nó uống, đến nay tuyệt góc ban, hết nóng lạnh nữa. Hết bịnh, nó lại càng mập thêm, mạnh mẽ lạ thường. Thuốc « Chí-linh-tán » này gia truyền hơn mấy đời, cứu được không biết bao trẻ con mang bịnh. Nhà bào chế cũng nhờ một thứ thuốc này, làm nên sự nghiệp. Tôi vì được nghe muôn ngàn người tặng khen là thần dược, nên nài nỉ xin làm đại lý độc quyền phổ thông thuốc này khắp cả Đông-Pháp. Sự hay của thuốc nói không cùng, dùng rồi mới rõ lời nói tôi là đúng với sự thật.

Có bán nơi mấy chỗ bán dầu Khuynh-diệp. Mua sỉ huê hồng 30%

do nơi: VIỄN-ĐỆ
11, quai de la Susse — Huế

Hay là nơi:

M. NGUYỄN-VĂN-PHỐ
Boîte postale n° 63 — Saigon

Giá mỗi gói 0$12

NỰC NĂM 1933

Tại tiệm BOMBAY mới
AU-BON-MARCHÉ
115 Rue Paul-Bert — HUẾ

Mới có về đủ các thứ HÀ - VẤN - KHÉ [illegible] trơn, đủ các kiểu bông và trơn, lại thêm đủ các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như xuyến, lương, the, lãnh và nhiều đồ các màu.

Giá bán sỉ bán lẻ không đâu sánh kịp.

Maison HỢP-THỊNH

Soierie & Mercerie
32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang
HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] (Centre-Rembourrement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ [illegible] Quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn cáo
Mme NGUYỄN THỊ-SÁU
HỢP-THỊNH
32 Rue des Cantonnais HANOI

TỘI CỦA AI?

của LƯƠNG-PHÁT viết

Số mười bốn

Nhưng Kỳ-Thế vừa đến nơi thấy cảnh nhà vắn vẻ, sau trước không người, cửa đóng bít bùng, chung quanh hè, trước sân, đầy những cỏ. Trong khi bỡ ngỡ còn đương đứng chờ thì có một người nhà bên cạnh đến hỏi. Té ra người kia đã dọn về Thanh mấy tháng rày, giao cái nhà tranh kia cho một người bên cạnh coi ngó dùm.

Kỳ-Thế lại thất vọng! Nhưng sau khi cậu ta đã cho biết cậu là bà con với chủ nhà rọ, và có ý đến ở trọ ít lâu, người kia bảo cậu vậy thì cứ dọn về ở. Nhưng Kỳ Thế nào có phải chỉ cần có một sự ở? cần sự ăn kia nó cần cấp hơn, mới biết liệu thế nào? Kỳ Thế rất lấy làm phân vân, nhưng sau cùng cũng bằng lòng về ở đó, vì cậu ta tự nghĩ nếu lỡ phải nhịn đói một ngày mà tối lại có chỗ đặt lưng, cũng còn hơn là đã đói mà còn phải nằm dọc bờ dọc bụi.

Nói rằng « dọn về ở », chớ thực ra Kỳ Thế có gì đâu mà dọn! Bao nhiêu của cải đồ đạc của cậu ta chỉ gồm có một cái va ly nhỏ, đựng mấy quyển sách, mấy tập giấy, vài cái đồ rách và một cái khuôn ảnh phết vàng để trên một cái giá gương bằng cây sơn chạm lộng; trong khuôn ảnh có bóng vợ chồng bà Tú.

Bữa đó Kỳ Thế nằm mà không ngủ được, vì bụng trống. Cậu rằng sức chờ cho sáng đặng có đem cái khuôn ảnh và cái giá gương kia đi bán, hoặc cầm lấy ít nhiều mà độ nhựt. Lần trước phải cầm cái đồng hồ là một vật kỷ niệm của thân phụ cậu, cậu đã lấy làm đau đớn vô cùng; huống ngày nay cái khuôn ảnh kia đối với cậu có vẻ thân mật hơn, mà cậu cũng phải đem đi cầm nữa, thì đủ biết cái sự sống nó thúc dục sau lưng mạnh bạo biết chừng nào. Cậu vừa mở cái khuôn lấy cái ảnh ra, vừa trông đến người trong ảnh, thì cậu nghĩ đến đâu đâu mà tủi lòng tủi tụy, làm cho lệ ròng cả hai mắt. Nhưng cũng phải cấp cái khuôn ảnh ra đi.

Kỳ-Thế đi đến nhà mụ Cả Lợi hôm ấy lại trông thấy cái quan cảnh nào nhiệt khác thường, tưởng như tại nhà mụ đã xảy ra một việc gì rất quan hệ. Ma thật, nhà đương có đám tang.

Kỳ-Thế lấy làm nghi, bước vào, thì thấy mụ cả Lợi chào hỏi và cho hay rằng Đơn-Tâm vừa mới chết trong đêm, mụ định nội buổi mai ấy là chôn cất.

Tin đâu như sét đánh, làm cho Kỳ-Thế mất ngơ ngẩn đứng sững ở trước cái quan tài của người bạc mệnh. Nhưng cậu hết sức dằng lòng, không để cho sự cảm động lộ ra bề ngoài. Mụ cả Lợi bảo với cậu ta nếu có cần đến gì thì mai sẽ đến.

Thế là Kỳ-Thế đi cầm đồ đã không đặt, mà còn thêm mối thương tâm.

Bụng đã đói mà đường đi từ dưới phố cho tới làng Bưởi cũng hơi xa, và lại cái tin kia đã làm cho cậu ta sửng sốt, vì vậy mà khi về đến nhà thì cậu ta mệt ngất, nằm vùi lên trên tấm ván mà ngủ đi hồi nào không hay. Chiều lại người bên xóm thấy vắn, đến thăm, và biết cậu đói bụng nên đem đến cho cậu một lộ cháo.

Cậu định tâm lại thì cái đám tang cô Đơn-Tâm lại lẩn lẩn bày ra trước mắt cậu mà cậu không sao quên được.

Cậu vẫn biết Đơn-Tâm đã yếu nhiều, nhưng cậu không ngờ rằng cô ta chết một cách đột ngột đến thế. Cậu càng nghĩ thì cái chết của Đơn-Tâm trước cặp mắt cậu lại có nhiều đều đáng nghi. Đơn-Tâm bị giết chăng? cái người đã từng phạm vụ sát nhân đoạt tài, nay lại còn phạm một vụ sát nhân nữa chăng?....

Kỳ-Thế càng nghĩ thì càng nghi cho mụ Cả Lợi là có quan hệ đến cái chết này, và cái đời quá vãng của mụ lại cung thêm một cái chứng cho đều tình nghi ấy. Kỳ-Thế lại tự nói: nếu mụ Cả Lợi không phải là thủ phạm trực tiếp, thì cũng đã giết Đơn-Tâm một cách gián tiếp. Vì vậy mà trước mắt cậu, mụ Cả Lợi không chạy đường nào cho khỏi cái phần trách nhiệm trong cái chết của Đơn Tâm.

Kỳ Thế càng thương cho con người bạc mạng kia bao nhiêu thì lại càng căm giận cho mụ ác phụ bấy nhiêu.

Kỳ Thế lại nghĩ không biết vì sao lại có hạng người nham hiểm đến thế. Vậy thì pháp luật ở đâu, và cái hiệu lực của pháp luật mà người đời thường hay ca tụng nó đi ngả nào? Thế mới biết kẻ con thơ người côi gánh ghét đành sẽ nhân, cái ngôi tồn đã làm mà còn chưa tới, thì đâu một trăm đều thiết lập ở trên đời cũng chẳng qua là trò cười thôi. Vì như vụ giết người buôn vàng của mụ Cả Lợi, đâu có người biết đích mặt — mà vẫn có người biết — cũng không thể nào phen cho ra mối. Vì vậy theo ý Kỳ Thế thì pháp luật cũng chưa đủ để trừng phạt. Phải có cái gì đứng trên pháp luật. Thánh thần chăng? Cái ý tưởng thánh thần thì cậu đã không nhận rồi. Vì nếu có một cái sức trừng phạt thiêng liêng thì chắc ở trên thế gian này đã không phải chịu lầm đến tôn khổ.

(Còn nữa)

Việc trong nước

(Tiếp theo trang nhì)

năm ngoái dâng nạp xong, hội ¡inh còn thừa 17$ rồi chia tay cho nhau nói để làm lễ lạc thành đến, đến nay đã lâu, không thấy trả lại; sau lúc đó lý lại thu nơi 8 người dân mời tiếp lên mỗi người 1$5o cọng gì 12$, cũng tiêu mất cả.

4°) Làng có để 13 mẫu ruộng thu tiền hoa lợi tiêu việc làng, và có 3 mẫu ruộng bình loại ra đều là ruộng tốt cả, bán mỗi mẫu được 2o$, cọng là 32o$, lâu nay lý trưởng cai tiêu việc gì hết mà chỉ đưa biên bản riêng trình làng biết, còn bản công mà có chữ quan phủ tuởi y nói thất lạc.

Chuyện này dân đã có đơn kêu tỉnh, tòa, và tỉnh tòa đã giao về phủ xét mà chưa thấy quan xét ra sao.

Đồng dân làng

QUẢNG - NAM

Sao lại dung gian ?

Ở Tam-kỳ, về miền làng Phụng-loan, Văn-hà, Khánh-Mỹ, Khánh-lộc, lâu nay thường có chuyện kẻ bị thuốc chó, người bị mất bò. Theo như lời người ta nói, thì có tên Phạm-Xơ (quán làng Khánh-thọ, trước can ăn trộm, mãn hạn về bị làng đuổi đi không cho ở, nay có tên Lê-Sư, làng Tú-tràng, thôn Tư-thanh (em chánh tổng Vĩnh-Qui), đem về làm nhà cho ở tại núi Tam phương, (địa phận làng Tú-tràng) xã phó thôn ấy tới nói với thầy chánh bảo em thầy đừng chứa tên Xơ, nhưng thầy không nghe, lại bảo xã phó trước tịch tên Xơ về làng Tư-thanh là làng thầy, xã phó chưa chịu.

Cước trách phòng gian như thế sao ?

Mai-Viên

PHÚ-YÊN

Đả lệnh thương chanh

Tháng vừa rồi, tại phiên chợ Đèo, tên Trần-Viên, tức Nho, người làng Thế-hiên (Tuy-an) mặc đồ tây, vào chợ bắt thuốc xắt (đã lâm khi soát nhà người nữa). Bất luận hàng chi, y cũng lục cũng dò. Nếu ai nói đến gì thì y lại đưa cái súng trẻ con chơi ra, dọa rằng: «Súng đây, quan thương chánh cho giấy tao đi bắt...» Nghe vậy, ai nấy khiếp vía, để y soát. Một hôm soát đến hàng cau của rể bà thị-Trịnh, người làng Đình-phong; bà ta đang cân cau cho bạn hàng và thâu tiền chưa kịp để soát, y dồ giận, vung cau và lấm tiền đổ tứ tung. Bà ta tức lòng vì không có thuốc mà bị mất tiền và vạ nữa, phải níu y, Trùm thị thấy thế, bắt y trói lại rồi trình quan lập tức. Ngày sau thấy nhứt lên khám lấy cung và giải cả hai bên về nha.

Mong quan trên nghiêm trị bọn dã mạo này.

T. 1.

LÀM TOÀN BẰNG MÁY !

Giày vải trắng, đế crêpe đúc giá bán 1$65 một đôi

GIÀY DEUX COULEURS

làm bằng vải trắng cao-su và da acajou hay da beige và da grise, semelle bằng crêpe anglaise, tùy ý các ngài lựa da, bán giá đặc biệt là 3$85 một đôi. Cũng kiểu ấy, bằng hai thứ da cả, năm ngoái bán 8$00; năm nay chỉ bán có 5$50 một đôi.

AN-THÀNH
Cordonnerie Moderne
37 Rue de la Soie -:- HANOI

Ai đã có Catalogue An-Thành 1932, nay hạ giá là 15%.

Sách thuốc

Dịch ra quốc ngữ, trên đặt thành ca, kể ra các bệnh, dưới kê đơn thuốc, vừa chữ quốc ngữ, lại vừa chữ nho, bệnh nào thuốc ấy, thật rất tinh tường, có 372 cái đơn thuốc chén chữa du hết các chứng bệnh người lớn trẻ con, dùng rất công hiệu. Ai có sách này cũng như có thầy lang đại danh ở trong nhà vậy. Khi nào có bệnh thì tự xem sách kê đơn lấy thuốc mà dùng thật rất tiện lợi. Ai biết quốc ngữ là kê đơn được. Giá một quyển 1$00.

Gởi mandat trước hết có 1$20
Lĩnh-hóa giao-ngân 1$34

Nguyên sứ tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 — *Bd Harmand* — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

養元號揀選上品生熟藥材

HIỆU DƯỠNG-NGUYÊN

là một hiệu to nhất, hoàn toàn nhất, của người Việt-nam.

Bán buôn, bán lẻ, thuốc nam, thuốc bắc rất nhiều, đủ cả các thứ sâm Hoa-kỳ, sâm Cao-ly v. v. thứ nào cũng chọn toàn hạng tốt cả, giá tính rất phải chăng.

Xin đồng hàng [illegible]

Ở xa bán theo cách *lĩnh-hóa giao-ngân.*

Thơ và mandat xin để gửi cho

M. NGUYỄN XUÂN DƯƠNG
hiệu Dưỡng-Nguyên
123 Phố Khách Nam [illegible]

LÒNG HÂM-MỘ !!!

Thuốc Nam-Thiên-Đường là thuốc Nam, tức là thuốc Nội hóa, vì nó rất linh nghiệm, cho nên đồng-bào quốc-dân xa gần tin dùng rất nhiều, nơi nào có đại-lý bán thuốc Nam-Thiên-Đường thì ai ai cũng đến bằng lòng lắm. Nhưng còn nơi nào chưa có đại-lý thì hằng ngày bản-đường nhận được rất nhiều thơ gởi đến mua thuốc mà đều than phiền về sự không có đại-lý thì không tiện cho việc mua thuốc.

Vậy cho được cảm tạ lại tấm lòng qui báu hâm mộ thuốc Nam của đồng-bào, nên bản đường cần nhiều người làm đại-lý bán thuốc ở các tỉnh, các chợ trong xứ Trung-kỳ và Nam-kỳ, để tiện cho đồng-bào mua dùng.

THỂ-LỆ RẤT DỄ, HUÊ-HỒNG RẤT HẬU

Ngài nào sẵn lòng giúp cho công-nghệ nước nhà, và giúp cho nghề thuốc Nam được phát đạt, để giữ mối lợi chung cho xã hội, cho khỏi mang tiếng gánh vàng đi đổ sông Ngô, thì xin cứ gởi thơ cho nhà thuốc **NAM - THIÊN - ĐƯỜNG, 187 rue Maréchal Foch, Nam-định,** *mà lấy chương-trình và catalogue.*

DÍA BÉKA

PHÙNG - HÁ

ÉTIQUETTE NOIRE

Mme RICHARD
Rue Citadelle -:- Huế

NGU-TINH
Nhân - Tạo - Huyết

của lương-y YECSIOUNINE

Chuyên-trị :

TINH-THẦN LAO-TỔN
KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc này đã được nổi tiếng là một môn thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng rất hay. Và đã phân chất tại phòng Thí-nghiệm Đông-dương tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỤ của nhà thuốc NĂM-SAO :

M. SINH HUY

Mỗi chai.................. 1$50
Một tá (12 chai).......... 15$00

Thuốc tốt thầy hay

Nay bổn hiệu kính lời cáo bạch,
Chữ, sao, bào, tán thẳng ngay.
Xin mời các ông bà, quá bước,
Cốt nhất là mở Dược-Phòng.
Lời cẩn cáo tỏ cùng quí khách,
Giấy bìa, bút mực, mètre do,
Được mấy nơi danh y, thuốc tốt.
Trước là mua bán làm quen,
Tờ cẩn cáo mấy lời chân thật,
Trước nhà là chợ ngó sang.
Bán thuốc bắc, chẩn mạch có thầy.
Rõ ràng thuốc tốt, thầy hay, sẵn nhà.
Dùng mà xem quả được như lòng.
Phụ thêm tạp hóa đủ trong đồ dùng.
Có bán riêng, vở sách học trò.
Các đồ dùng để học trò thiếu chi.
Mời các ngài thử một lần xem.
Sau ra còn để tiếng khen đời đời.
Hiệu chúng tôi ở giữa đất Hàn.
Ở theo giãy phố con đường Musée.

Đông - Lợi - Hưng

Avenue du Musée TOURANE Annam

Thuốc trị bệnh

Tê, bại, phong, thấp, và đau nhức gân cốt rất hay !

Thuốc này của Á CHÂU DƯỢC-PHÒNG, 127, hàng Bông, Hanoi, đã chữa được nhiều người khỏi và đã nổi tiếng xưa nay, không những uống vào thấy công hiệu ngay, và lại được khỏi tuyệt nọc bệnh, với thân thể được béo tốt tráng kiện thêm ra.

Thống trị các chứng tứ chi mỏi nhức, gân cốt buốt đau, sưng tay phù chân, lưng đau vai mỏi, mặt mũi nặng nề, tay chưn co rút, thịt tê, da buồn, gân véo chẳng đau, sốch mắt, méo mồm, lời nói ngọng nghịu v. v. lại còn giúp những người bị nọc bệnh tích lâu ngày nhập cốt, làm cho mình mẩy đau mỏi, với đàn bà sau khi sinh đẻ, bị chứng tê bại, dùng thuốc này lập tức lành mạnh.

Mỗi hộp 1$50 — 6 hộp 7$50

Các ngài ở xa gần có các bệnh này nên đến, hoặc viết thư về kể rõ bệnh căn, xin gởi thuốc theo cách lĩnh hóa giao ngân rất nhanh chóng và cẩn thận.

BẮC - NINH
Bệnh quỷ đá có thuốc tiên !!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU nhập CỐT nghĩa là khắc rồi [illegible] vi sắc vi-trùng GONOCOQUE nó ăn vào trong xương, trong máu, [illegible] vi-trùng SPIROCHETE DE SCHAUDINN [illegible] vi-trùng BACILLE DE DUCREY [illegible] HIỆU HOÀNG-VĂN-ÍP [illegible] Bắc-ninh (Tonkin) [illegible] thuốc LẬU, 1p00, TIM-LA 1p00, thuốc CHANCRE-MOU [illegible] PHAN-THIẾT [illegible] QUẢNG-NGÃI [illegible]

MAGASIN DE SOIERIES

TAN - LỢI

138-140, Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là : lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu rút và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu «Teinture Idéale» danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu «Pagode Chinoise et Annamite de Cholon» (Đề-ngạn Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp-văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn-lâm học sĩ, thưởng thọ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội tinh, soạn, có 35 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$28.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits «Kim-Thới» của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélangés choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng - vạn - Thành Nội - hóa 135 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN - LỢI

138-140, Bd Tổng đốc Phương — CHOLON

ĐÔNG - PHÁP Y - SĨ

Phan - huy - Thinh

PHÒNG KHÁM BỆNH

102 Rue du Pont Japonais -:- FAIFO

Ấn-ký đi khám bệnh

BẾN ĐIỆN, TAM-KỲ, CHỢ-ĐƯỢC

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thọc hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ **ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU** mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ : SPÉCIALITÉS PEYRARD
44, Rue de Grenelle, PARIS
và cùng các nhà thuốc có danh

Mới có mà tốt hơn hết

ĐƯỜNG S. — A. là một thứ đường rất tốt do nhà kỹ-sư chuyên-môn lão luyện về nghề đường chế tạo ra ở nước nhà.

ĐƯỜNG S. — A. rất trắng, rất ngọt và dễ tiêu hóa.

ĐƯỜNG S — A. không bị thuế nhập cảng, nên giá bán rẻ hơn giá đường ngoại-quốc.

Đại-lý :

NAM - LONG
Hàng buồm Hanoi

LÊ - THANH - CẢNH
Paul-Bert Huế

THUỐC HAY CÓ MỘT !

CÁC NGÀI THỬ XEM

Cố-tinh bổ-thận-hoàn ?

Mộng di tinh khi loãng khi lạnh,
Đã ham chơi khó tránh được qua.
Lưng đau, gối mỏi sinh ra,
Đầu váng, mình giật, mắt hoa, tai ù.
Thường hoảng hốt hình thù tựa cá,
Hay chiêm bao giấc ngủ không yên.
Dương sự bất cử phát phiền,
Đêm đêm tiểu tiện đi rền năm canh.
Ấy chứng bệnh phân minh tỏ rõ,
Phải mau mau mua *Cố-tinh hoàn.*
Kiên tinh, bổ thận, sinh thần,
Uống vào khoan khoái ngày đầu kì cả lên.
Hết tật bệnh đông thêm con cái,
Vui cửa nhà nào phải chơi đâu.

Mỗi lọ giá 1$00 — 6 lọ 5$00

Tam-xà hổ-cốt-cao !

Căn nguyên bệnh phong thấp là do vinh vệ bất hòa, khi huyết hư nhược, tại thêm ở ngoại cảm mạo, phong hàn, ở trong có đàm thấp chạy khắp các ống xương.

Ai mắc phải, thì gân cốt, buốt đau, tay sưng, chân phù có rút lại không cử động được, thịt tê, da buồn, đâm bóp chẳng đau, tê tê bứu bại.

Phải chạy chữa ngay kẻo thành cố tật. Mà muốn cho chóng khỏi, không gì bằng dùng *Tam-xà Hổ cốt cao* của bản-dược phòng đã dày công nghiên cứu, chế ra để khu phong trừ thấp, cường gân, kiện cốt, bồi bổ cẩn thận, lưu thông khí huyết

Mỗi chai 1$50 — 6 chai 7$50

TIỂU-HẠNH-LÂM DƯỢC-PHÒNG
108, Phố Hàng Buồm -:- HANOI

Các thứ thuốc có bán tại hiệu :

QUẢN-HƯNG-LONG
80, Phố Khách -:- VINH

Dầu gì :
THƯỜNG DÙNG HƠN ?
HAY HƠN ?
TỐT HƠN ?
RẺ HƠN ?

MARQUE DÉPOSÉE

DẦU LỢI-SANH
NHÃN BÀN TAY

Mua buôn có nhiều lời. Ở Trung, Bắc-kỳ ai muốn làm đại-lý xin viết thơ thương-nghị với

M. TRẦN - DIỆU
50 Rue de la Marne -:- TOURANE

Xin lưu ý :
Nhà Lợi-Sanh có đủ : cao, đơn, hoàn, tán rất thần hiệu.

Imprimerie TIẾNG-DÂN, HUẾ

Directeur Gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG